

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
25. OKT.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 79 (2501)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

BUGE WAZ PRIMI...

BOROVlje/FERLACH KESTAG HALA/HALLE 7

27., 28., 29. OKTOBER

ob
um **20.00** uri
Uhr

Posveta ZSO v Mladinskem domu v Celovcu so se udeležili odborniki in aktivisti iz celotnega dvojezičnega ozemlja.

Šinigoj na Koroškem

Predsednik Izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj je včeraj popoldne prispel na uradni obisk na Koroško. Na sporedu so razgovori z deželnim glavarjem Haiderjem in drugimi člani deželne vlade o dvostranskih odnosih ter o manjšinskem vprašanju. Včeraj zvečer je Šinigoj sprejel tudi zastopnike koroških Slovencev.

Koroški tristrankarski pakt usmerja sosvet!

Na dobro obiskani klavzuri Zveze slovenskih organizacij na Koroškem preteklo soboto v Mladinskem domu SŠD v Celovcu, ki je bila uvod v širšo razpravo o dejavnosti ZSO na vseh področjih, je bilo soglasno ugotovljeno, da se koroški tristrankarski pakt v manjšinskem vprašanju začneja uveljavljati tudi v sosvetu za slovensko narodnostno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja na Dunaju.

Ze po drugem zasedanju je

namreč po oceni članov ZSO v tem organu jasno, da tak sosvet ne more biti forum za dialog med koroškimi Slovenci in avstrijsko zvezno vlado, ki je edina pristojna za izpolnjevanje 7. člena ADP, temveč da se preko njega koroški tristrankarski sporazum prenaša na dunajska tla. A ne samo to. Haider in z njim tudi ostali dve stranki zahtevajo tudi formalno-pravno izključno pristojnost v vseh narodnopolitičnih vprašanjih. Sociali-

stična in ljudska stranka pa manjšinsko vprašanje vedno bolj prepuščata deželnemu glavarju Haiderju in njegovi stranki.

Udeleženci klavzure ZSO so bili mnenja, da je prav v tem trenutku velikega pomena in izredno potrebno skupno nastopanje obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev v vseh eksistenčnih vprašanjih. Hkrati pa je bilo tudi ugotovljeno, da so odnosi z Narodnim svetom zaradi ravna-

nja njegovih vodilnih oseb izredno otežkočeni. Omenjeno je bilo, da NSKS išče zaveznitvo z novo koroško koalicijo, predvsem s Haiderjevo svobodnjaško stranko, ter da si očitno od sodelovanja s to stranko obeta več kot od povezovanja in skupnega nastopanja z ZSO. Tako zadržanje pa nasprotuje zahtevam s terena po usklajevanju stališč med obema osrednjima organizacijama.

Navzoči z vsega dvojezič-

(dalje na 4. strani)

Pretvornik

Jože Lipuš, lastnik zemljišča, na katerem naj bi ORF postavil pretvornik za sprejemanje avstrijske televizije na področju Plaznice in Nogradov, bi bil pripravljen prepustiti zemljišče, če bi ORF hkrati omogočil tudi sprejem sporeda RTV Ljubljana. Tega pa očitno ni pripravljen storiti. Žitrajški občinski svet je sklenil poslati podroben opis situacije na deželno vlado, župan Posod pa je predlagal zaprositi deželnega glavarja Haiderja, naj zadevo uredi.

PREBERITE

- 2 Sosvet priporočil ustanovitev trgovske akademije s šolskim letom 1990/91
- 3 Predsednik SPZ Tomaž Ogris o prireditvah „Dober večer, sosed/Guten Abend, Nachbar!“
- 5 Heute im Slovenski vestnik
- 6 Koroška v zrcalu
- 8 Vestnikov roman, koledar prireditev
- 10 Televizijski in radijski spored
- 11 SAK brez strelcev 0:0 proti Wietersdorfu

Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar!

V kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu je bila v soboto prva izmed prireditev Dober večer, sosed – Guten Abend, Nachbar, ki jih naša društva prirejajo ob avstrijskem nacionalnem prazniku. SPD „Rož“ je poleg domačega zbora k sodelovanju pridobilo znanega avstrijskega pesnika Mihaela Guttenbrunnerja, domačega pesnika Gustava Januša in komponista Petra Gröninga. O prireditvi, ki je iz umetniškega vidika uspela, po namenu pa ne, več poročamo na 5. strani.

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV prireja vsako leto za dan mrtvih centralno spominsko svečanost v spomin borcev proti fašizmu in vsem ostalim žrtvam fašizma, ki so darovali svoja življenja za našo svobodo.

Letos bo osrednja

spominska svečanost

v nedeljo, 29. oktobra 1989 ob 16. uri
na pokopališču v Borovljah.

Na boroveljskem pokopališču počiva 49 borcev, ki so skoraj vsi padli v zaključnih bojih z umikajočimi se nemškimi, belogardističnimi in ustaškimi hordami v dneh od 8. do 14. maja 1945. Naša moralna dolžnost je, da se jih spomnimo in počastimo.

Poklonimo se vsem žrtvam fašizma tudi mi, ki smo doživeli svobodo! Zato vas pozivamo, da se v čim večjem številu udeležite te spominske svečanosti.

Na svečanost povabite tudi svoje znance, vse demokrate in tudi svojce žrtev.

Ostra zahteva po uniformiranosti slovenskih komunalnih politikov pod taktirko Koroške enotne liste, ki je bila jasno razvidna iz diskusijskih prispevkov nekaterih članov predsedstva NSKS – Janez Hudl iz Globasnice, Krivograd iz Smihela, Smrtnik iz Železne Kaple, Folti Kargl iz Bač ter Jože Urank iz Galicije – na posvetu Kluba slovenskih občinskih odbornikov z obema osrednjima organizacijama sicer ni nova, toda agresivnost, s katero so to iznašali, me je osupnila.

KDOR NI Z MENOJ, JE PROTI MENI?

FELIKS WIESER, predsednik Zveze slovenskih organizacij

V času, ko se povsod po srednji Evropi in Evropi sploh, še posebej pa tudi v slovenskem prostoru uveljavljajo pluralizem in pravice posameznih skupin, da izražajo svoje mnenje in da sodelujejo o politični usodi svojega naroda, je zahteva po uniformiranosti popolnoma nerazumljiva, nespametna in škodljiva.

Uniformiranost še celo znotraj Kluba slovenskih občinskih odbornikov in drugih klubov ni mogoča, tudi ni pametna in lahko vsakemu klubu samo škoduje.

Klub slovenskih občinskih odbornikov je in bo moral ostati pluralistična skupnost občinskih odbornikov in odbornic, saj na samostojnih listah kandidirajo ljudje z različnimi svetovnonazorskimi pogledi. Poleg tega so pogoji delovanja samostojnih list tako različni – primerjajmo samo občini Pliberk in Straja vas v Ziljski dolini – da je vsak poskus uniformiranosti nemogoč in bi povzročil veliko škodo.

Vrste izkušenih slovenskih komunalnih politikov kot so vodja Entone liste v Pliberku Fric Kumer, dolgoletni občinski odbornik Jože Parl, podžupan občine Straja vas in kmetijskozbornični svetnik Janko Zwitter, dolgoletni občinski odbornik v Škocijanu dipl. ing. Franc Konzilia in drugi so nakazali pravo pot strpnega iskanja skupnih izhodišč za uspešno komunalnopolitično delovanje.

Pliberška samostojna lista že leta dolgo javno demonstrira, da je možna vsaj minimalna enotnost Slovencev v občini.

Skupna in usklajena akcija v Bilčovsu je pripeljala do tega, da smo tam dobili prvi in edini javni dvojezični otroški vrtec na Koroškem.

Požrtvovalno delovanje Petra Waldhauserja v borovelskem občinskem svetu je privedlo do tega, da smo v Slovenjem Plajberku po dolgih letih dobili dvojezičen napis na ljudski šoli.

In še bi lahko naštevali. Ob vsej podpori slovenskim samostojnim listam, brez katerih bi bil položaj

slovenske narodne skupnosti na Koroškem sedaj še mnogo slabši, pa mora veljati naša pozornost vsem ostalim Slovincem in Slovenkam, ki so izvoljeni na drugih listah.

Do določenih pozitivnih rezultatov na terenu bo pripeljalo le trajno prizadevanje za sodelovanje vseh slovensko govorečih komunalnih politikov ter demokratično čutečih nemško govorečih občinskih odbornikov. Pri tem se bodo občasno pojavljali hudi in resni konflikti, vendar vsaka nestrp-

nost pri tem ni na mestu.

Zveznega poslanca Karla Smolleja nihče ne napada zaradi njegovih mnenj, ki jih zastopa v imenu svojih volilcev. Vsi pa smo prizadeti, kadar – in to počne kar stalno – nastopa v interesu vseh koroških Slovencev in v njihovem imenu sprejema in podpira tudi zakone, ki jih velika večina koroških Slovencev odločno odklanja.

Na omenjenem posvetu je bilo posebej opazno, da tisti, ki so pokazali tolikšno mero nestrpnosti do drugače mislečih Slovencev in Slovenk, niti z besedo niso omenili naših pravih narodnih nasprotnikov, ki so v zadnjih 40 letih največ prispevali k temu, da je asimilacija in germanizacija med slovensko narodno skupnostjo povzročila nepopravljivo škodo.

Zato je za nas popolnoma jasno: narodnopolitični mržnji in nestrpnosti se je treba odločno upreti. Zavzemati se moramo za pluralistično izmenjavo mnenj znotraj narodne skupnosti in najširšim krogom slovenske narodne skupnosti iz celotnega dvojezičnega ozemlja, bolj in manj zavednim, omogočiti, da sodelujejo v pomembnih vprašanjih narodne politike.

In končno je poslušajoči podpredsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser na omenjenem posvetu poudaril: „Vsi smo za dialog, toda najprej poskrbimo za to, da bo možen znotraj narodne skupnosti, kajti to je pogoj za dialog z večinskim narodom.“ Prenehajmo zato z različnimi gonjimi, netenjem sovraštva, nezaupanjem in sumničanjem ter blatenjem posameznikov, ki imajo drugačne poglede na nadaljnji narodni razvoj. Namesto tega razvijajmo sodelovanje, zaupanje in spoštovanje. Odpovejmo se gnilim kompromisom.

Temeljno vprašanje je torej, kako iz solzne doline šentflorjanske v samozavestno narodno skupnost. Prav gotovo z več poguma, višjo stopnjo politične kulture in več notranje demokratičnosti.

Sosvet: soglasno priporočilo za trgovsko akademijo s šolskim letom 1990/91

Narodnostni sosvet za Slovence, ki se je pretekli četrtek družil na Dunaju, je po več kot štiriurni razpravi sprejel soglasen sklep, da „avstrijski zvezni vladi priporoča, da ustanovi dvojezično trgovsko akademijo z začetkom šolskega leta 1990/91 v Celovcu“.

Z DUNAJA POROČA IVAN LUKAN

V zvezi s priporočilom za ustanovitev akademije pa je sosvet nadalje sklenil predlagati takojšnje razgovore med avstrijsko zvezno in koroško deželno vlado, ki naj se pravočasno zaključijo, da bo ustanovitev trgovske akademije mogoča že z začetkom šolskega leta 1990/91.

Sklep za vključitev koroške deželne vlade oz. strank v proces ustanavljanja dvojezične trgovske akademije je nastal po izsiljevalnem nastopu „kontrolorjev“ s strani koroških strank (Haupt, Uster, Pfeifer) – ÖVP in FPÖ sta jasno poudarili, da brez pristanka treh strank akademija ni uresničljiva – ter po spremembi stališča članov NSKS, ki niso več vztrajali pri predlogu, ki ga je sprejel Koordinacijski odbor koroških Slovencev.

Tudi glede lokacije javne dvojezične trgovske akademije bodo sodelovale koroške stranke oz. koroška deželna vlada. Medtem ko so Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev ter zastopnik cerkve v sosvetu znova poudarili, da predlagajo ustanovitev akademije na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu, so bili zastopniki političnih strank mnenja, „da bo vprašanje lokacije akademije treba rešiti na razgovorih med zastopniki zvezne in deželne vlade ob vključitvi pristojnega nadzornika za višje in srednje manjšinsko šolstvo ter ravnatelja Zvezne gimna-

zije za Slovence“.

Nadalje je sosvet v zvezi z načrtovano ustanovitvijo dvojezične trgovske akademije sprejel priporočilo, da se projektna skupina, ki sta jo predlagali obe osrednji slovenski organizaciji, razširi z ustreznimi strokovnjaki koroške deželne vlade.

Narodnostni sosvet za Slovence, ki se bo letos sestal še enkrat, je na četrtkovi seji sklepal še o osnovnem finansiranju osrednjih političnih in kulturnih organizacij koroških Slovencev (po 1 milijon šilingov za NSKS, ZSO, KKZ in SPZ), finančni podpori vloženim projektom (razdelitev na tretjine – KKZ, SPZ, cerkev) ter o drugih subvencijah (dvojezična privatna ljudska šola Mohorjeve, glasbena šola, slovenska študijska knjižnica itd.). Pri glasovanju o finansiranju manjšinskih struktur sta se oba člana FP

(Kotschnig in Koschat) vzdružala, zastopniki ÖVP in SPÖ pa so zavzeli stališče, da naj obe osrednji organizaciji predložita predlog za porazdelitev sredstev, kar sta tudi storili.

Tajnik ZSO in član sosveta dr. Marjan Sturm je v izjavi za Slovenski vestnik dejal, da sklepi sosveta v zvezi z dvojezično trgovsko akademijo v določeni meri slabijo dogovor, ki je zajet v memorandumu, da pa so zastopniki ZSO v sosvetu kljub problematičnosti pristali na to kompromisno rešitev, ker so vse tri koroške deželnozbornske stranke pristale na ustanovitev dvojezične trgovske akademije z začetkom šolskega leta 1990/91. Sklep omogoča koroškim strankam več možnosti za vmešavanje pri konkretizaciji trgovske akademije, na primer pri določitvi lokacije, saj so njihovi predstavniki že v razpravi opozorili na to, da je v memorandumu jasno zapisano, da bo dvojezična trgovska akademija ustanovljena na eni izmed obstoječih trgovskih akademij, ne daje pa jim možnosti, da ne bi pristale na njeno ustanovitev.

Šolska komisija

V sredo, 18. oktobra je bila na Dunaju seja komisije za zadeve manjšinskega šolstva na Koroškem. Dnevni red je obsegal trajno pereča vprašanja, ki se pojavljajo pri realizaciji manjšinskega šolskega zakona iz leta 1988. Tudi v drugem letu veljavnosti novega zakona namreč ne manjka problemov.

Tokrat je bila v ospredju razprave zlasti sporna točka, ali sme v tistih urah, ki jih

mora oddati dvojezični ravnatelj, poučevati dodatni učitelj brez kvalifikacije za dvojezičen pouk. Komisija tozadevnega sklepa ni sprejela, ministrstvo pa bo izdelalo že na prejšnjih sejah objavljenno pravno ekspertizo.

Na dnevnem redu je bila tudi razprava o dodatni kvalifikaciji za ljudskošolske učitelje, ki je postala aktualna predvsem v zvezi s prehodom dvojezičnih učiteljev v skupino L2a2, ki jim omogoča boljše dohodke. Pri tej točki bo verjeno prišlo do sporazumne rešitve.

Nadalje je komisija razpravljala o dvojezičnih spričevalih, dotaknila pa se je tudi predloga za znanstveni projekt „Problemi dvojezičnega šolstva“. Kot že nekajkrat prej je komisija tudi tokrat razpravljala o predlogu slovenskih članov komisije, da bi jim bilo omogočeno obiskati ljudske šole in se pogovarjati z učitelji o ključnih problemih dvojezičnega šolstva. Kot smo izvedeli, bo koroški deželni šolski svet iskal rešitev te zahteve.

Razpis delovnega mesta

Slovenski inštitut za preučevanje prostora Alpe-Jadran, interdisciplinarno in v svoji raziskovalni koncepciji interdisciplinarno raziskovalno društvo z delovnimi težišči – koordinacija (prekomejnih) raziskovalnih dejavnosti in realizacija raziskovalnih nalog na narodnopolitičnem, ekološkem, socialnem in gospodarsko-znanstvenem področju – razpisuje delovno mesto

znanstvenega managerja

Manager znanosti koordinira administrativna dela na inštitutu, usklajuje prekomejne znanstvene dejavnosti, kontaktira z naročniki in predstavlja raziskovalne ideje ter predloge na za to primernih mestih.

Od interesentov pričakujemo ustrezno visokošolsko izobrazbo ali temu enakovredno poklicno prakso. Predpogoj je znanje slovenščine, nemščine in angleščine, zaželeno je znanje italijanskega jezika. Kandidat naj bi imel osnovno znanje s področja računalništva (EDV) in socialne ter gospodarske statistike (npr. poznanje in uporaba statističnih paketov kot SPSS ali SAS).

Plača ustrezna kvalifikaciji.

Pismene prošnje naslovite do 31. oktobra 1989 na Slovenski inštitut za preučevanje prostora Alpe-Jadran, Tarviserstraße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec.

Zagotavljamo zaupno obravnavanje prošenj.
Slovenski inštitut za preučevanje prostora Alpe-Jadran

Cenjene bralke, cenjeni bralci!

Zaradi praznika 1. novembra bo v prihodnjem tednu Slovenski vestnik izšel samo v četrtek, 2. novembra.
Uredništvo

TOMAŽ OGRIS

„verflucht und angeklagt
diese gewalterziehung,
daß ich etwas besonderes bin
und du etwas anderes – sonst was! – bist.“

(Franz Stimpfl: „nachbar“)

Dober večer, sosed! – Guten Abend, Nachbar!

Sosedje smo.

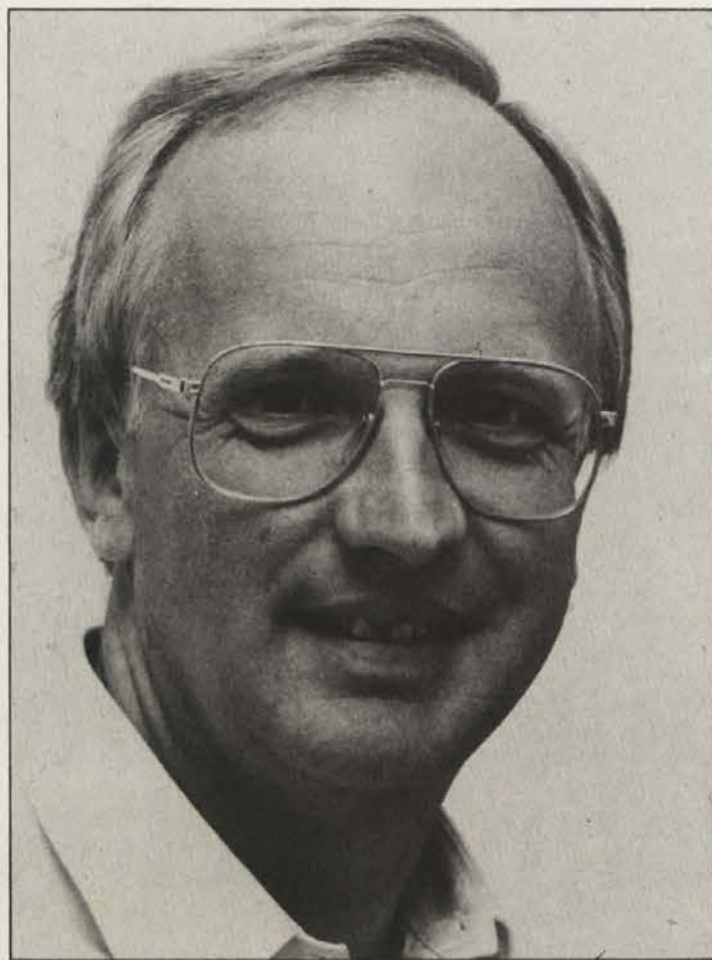
Dan za dnem se po slovensko srečujemo, po nemško pa pravimo „begegnen“. Sreča in nasprotstvo zvenita iz dveh besed, ki naj bi imeli enak pomen. Soseščina resnično lahko prinaša oboje. Sreča je, če imaš dobrega soseda, nesreča pa, če je ta zlonameren. To vemo.

Lahkotno so v zadnjih desetih letih, odkar se srečujemo na predvečer avstrijskega nacionalnega praznika, žuborele medenosladke besede iz ust govornikov, sosedov. Deset let smo se leto za letom srečevali zato, da bi postali dobri sosedje. Postojmo in se zamislimo: je bila zamisel, ki so jo l. 1979 prvič udeležili ljudje Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“ v Železni Kapli, dobra? Se je uresničil kitajski pregovor, po katerem so vsi svetovi bodočnosti v semenu sedanosti?

Že po enem letu so Kapelčane posnemali Radišani. Pesniki Valentin Polanšek, Andrej Kokot, Franz Stimpfl in Helmut Scharf („... Ich halte es für einen besonders guten Gedanken, dem Rummel zum 10. Oktober Ihr Bekenntnis zu Österreich in der Form einer zweisprachigen Festveranstaltung entgegenzusetzen.“) so dali prireditvi ne le svečano obeležje temveč tudi vsebinsko globino. Poklon domovini, katero naj bi sami oblikovali (Valentin Polanšek: „... bodiva vrtnarja lepših skupnih bodočih dni – in ne drug drugemu grobarja...“), je bil pri vsaki od teh prireditev dostojen, svečan, prepričljiv. To je zaskrbelo celo neko „domovinsko službo“, ki je začutila sveto dolžnost posvariti nemško govoreče skupine, zборе in tudi posame-

znike (zanje je prevzela varuštvo, ne da bi prizadeti to slutili) pred sodelovanjem na dvojezičnih prireditvah, na katere so v mnogih krajih vabili rdeče-belo-rdeči lepaki in letaki in na katerih so peli zvezno himno tudi v slovenskem jeziku. Sodelovanje in vsaj navidezno vzajemnost bi kočno kdo lahko razlagal kot priznavanje k nekemu „spacku“, ki ga imenujemo avstrijskega nacija. V takih dotikih je treba videti – v smislu „klica domovine“ – resno nevarnost za čisto raso in kleno kulturo, katera sme biti v tej deželi samo nemška.

„Klica domovine“ takrat očitno niso vsi slišali oziroma brali. Dolga vrsta imenitnih zborov, znanih skupin, pomembnih osebnosti in močnih ustvarjalev je storila korak v smer dobrega sožitja. Kar je bilo deset let prej neverjetno, nedoumljivo, nedopustno, je mnogokje postalo samoumevno in vsakdanje. Predstavniki Slovenske prosvetne zveze so načrtno skušali pospeševati in spodbujati pogovor mes sosedoma v deželi. „Novi dialog“, ki se je po polomiji pričel na gladkem političnem parketu, je morda dopolnilo, nikakor pa ne nadomestek za zblize-

Tomaž Ogris (41), predsednik Slovenske prosvetne zveze, je zavzet zagovornik kulturnih srečanj obeh narodnostnih skupnosti na Koroškem.

vanje na bazi, ki pa nikakor ni tako novo.

Helmut Scharf, Franz Stimpfl, Michael Guttenbrunner, Günther Hödl, Hans Moser, Josef Guttenbrunner so sicer še močno osamljena imena odkritih prijateljev. Njihov včasih neprijetno predirljiv glas spet in spet dreza v otopelo vest povprečnega, zlohotnega ali brezbriznega Korošca. Jim bo kdaj uspelo zdraviti ali prepričati koroške urednike sredstev javnega obveščanja, da bi prireditvam z geslom „Dober večer, sosedi! / Guten Aben, Nachbar!“, ki so ob številnih fit-marših edino resno praznovanje praznika vseh zvestih Avstrijcev, posvetili vsaj toliko pozornosti, kot so je deležne razne šnopsarske runde ali gojitveni krožki malih živali? To in pa prezir politikov ali – lepše rečeno – predstavnikov javnega življenja da slutiti, da se dragi sosedi ob ponujeni roki tudi kaj rad obrne in oddalji. Kaj hočeš. Se nas bodo usmilili le takrat, ko nas bodo videli na kolenih? S prijateljstvom, ki hoče videti drugega v prahu, je nekaj narobe. Nič ne moreš pomagati. Kljub temu pa še upamo, da bomo kdaj skupno

praznovali skupni praznik tudi v krajih, kjer ne deluje kako Slovensko prosvetno društvo in kjer ni več slovensko govorečih ljudi. So to še vedno vizije? Toda kaj bi brez njih!

V tej naši koroški deželi se pogosto ne razumemo, ker se ne razumemo. Osveščanje in krepitev razumevanja bo najbolj uspelo takrat, ko bodo Korošci obeh narodnosti začutili enakovrednost kultur in jezikov. To bi bila dobrodejna spodbuda za vse: slovensko govoreči ne bi več zanemarjali svojega jezika in tako ohranjali sebi, svoji družini, vasi in deželi pisano mnogolikost; nemško govoreči pa bi se potrudili naučiti toliko slovenščine, da bi vsaj razumeli svojega soseda. V Evropi se pregraje podirajo. Čemu naj bi jih v svoji neposredni bližini postavljali in utrjevali?

Koroški oktober, poln togotne rjavine, naj končno zažari v vsej svoji jesenski pisanosti, ki naznanja novo pomlad. Deset let že vabimo s pozdravom „Dober večer, sosedi! / Guten Abend, Nachbar!“ Pri tem nikakor ne mislimo na dolgo, temno noč, temveč na novo jutro. – Da se bomo razumeli!

Na lanskoletni prireditvi „Dober večer, sosedi – Guten Abend, Nachbar!“ v Železni Kapli je s strani večinskega naroda sodeloval mešani pevski zbor Niederdorfer.

Damit wir uns verstehen!

von TOMAŽ OGRIS

Damit der grimmig-braune Kärntner Oktober endlich etwas Frohsinn und Farbe der bunte Herbstherrlichkeit als Vorgeschmack für den kommenden Frühling wiedergewinnt, wurde vor zehn Jahren in Eisenkappel die gemeinsame zweisprachige Feier zum Österreichischen Nationalfeiertag ins Leben gerufen.

Das würdige und überzeugende Gedenken treuer Österreicher wurde bereits nach einem Jahr auf dem Radsberg unter das von Helmut Scharf vorgeschlagene Motto „Dober večer, sosedi! – Guten Abend, Nachbar!“ gestellt. Der Slowenische Kulturverband bemühte sich seit sehr konsequent um die Verbreitung der guten Idee einer zukunftsweisenden kulturellen Begegnung.

Die Idee hat ganz gut ge-griffen, wemgleich sie allzuoft vom Trubel der österreichischen Fitmärsche über-tönt wurde. Vom heimatlichen 'Dienst' wurde angesichts der freundschaftlichen Berührungsversuche deutsch und slowenisch sprechender Kärntner tiefe Besorgnis um die reine Rasse und lautere Kultur geäußert. Doch was solls: Helmut Scharf, Franz Stimpfl, Michael Guttenbrunner, Günther Hödl, Hans Moser, Josef Guttenbrunner und viele andere Persönlichkeiten und Gruppen setzten gemeinsam mit slowenischen Kulturschaffenden die Zeichen für ein neues Europa, in dem Grenzbarrieren niedergerissen und nicht neue Barrikaden aufgetürmt werden. Freilich hat das offizielle Kärnten davon wenig Notiz genommen, freilich gab es in Orten, wo keine slowenischen Kulturvereine tätig sind und keine slowenisch sprechenden Landesleute wohnen, noch keine gemeinsamen Feiern zum Österreichischen Nationalfeiertag. Doch der Mensch gibt die Hoffnung nie auf.

In diesem zehnten Jahr solcher gemeinsamer österreichischer Feiertage sollte vor allem die Gleichwertigkeit der Sprachen und Kulturen in den Vordergrund gerückt werden. Ist es nicht häufig so, daß wir uns nicht verstehen, weil wir uns nicht verstehen. Der eine versteht wohl den anderen, doch der andere versteht den einen nicht. Sollten wir nicht gerade auf dieser sprachlich-kommunikativen Ebene beginnen aufeinander zuzugehen? – Damit wir uns verstehen!

* Tomaž Ogris, Pädagoge (41), wohnt in Radsberg/Radiše, ist seit Jänner 1984 Obmann des Slowenischen Kulturverbandes/Slovenska prosvetna zveza und ein überzeugter Befürworter zukunftsweisender, kultureller Begegnungen der beiden Volksgruppen in Kärnten. Taten, nicht schöne Worte sind für ihn von entscheidender Bedeutung.

Mnenja po klavzuri

Milan Kupper: Zelo pozitivno je bilo, da smo odkrito razpravljali o naših lastnih problemih in o tem, kako naprej v narodni politiki.

Franci Walter: Take oblike so zelo potrebne. Prav v delovnih skupinah se je lahko vsebinsko razpravljalo. Se bolje pa bi bilo, če bi imeli več manjših delovnih skupin.

Mira Šmid: Čeprav klavzura ni bila dobro pripravljena, je bila pozitivna. Vsebinsko smo se zaradi časovne stiske lahko dotaknili le nekaj problemov. Važno bo, da bo ZSO našla odgovore in jih uskladila z bazo.

Johann Haderlap: Vodstvo bo moralo najti bolj ljudski jezik pri razlaganju problemov in zapletov. Saj gre za pomembno stvar: najti skupno linijo v eksistenčnih vprašanjih narodne skupnosti.

Danilo Prušnik: Predvsem delovne skupine so bile zanimive, ker je vsak lahko povedal svoje mnenje. V takih odkritih razpravah vidim tudi možnost za doseg naših ciljev.

Udeleženci klavzure so angažirano sodelovali v diskusiji, ki je potekala v treh tematskih skupinah.

Klavzura dala smernice za nadaljnje delo ZSO

(nadaljevanje s 1. strani)

nega ozemlja so bili v razpravi v zvezi z dejstvom, da imata obe osrednji organizaciji

dr. Sepp Brugger je optimističen glede izboljšanja pravnega položaja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem

koroških Slovencev v nekaterih pomembnih vprašanjih nadaljnega razvoja slovenske narodnostne skupnosti povsem različne koncepte, mnenja, da bo treba v tesnem povezovanju s terenom oz. z družbi in aktivisti najti odgovor na vprašanje, ali skupno ali ločeno življenje obeh narodov na Koroškem. Osnovna izpoved diskusije je bila, da se mora slovenska narodnostna skupnost nadalje upirati ločevanju in segregaciji po narodnostnih in jezikovnih kriterijih ter se prizadevati za ofenzivno dvojezičnost. Posebno delovno skupino pa so zadolžili z izdelavo posebnega načrta oz. smernic za uresničitev tega cilja.

V primeru, da bo NSKS še nadalje odklanjal sodelovanje z ZSO v najbolj pomembnih eksistenčnih vprašanjih, bo morala Zveza slovenskih organizacij najti svojo pot narodnopolitičnega delovanja na Koroškem, v Avstriji

in na mednarodni ravni, je bilo rečeno na klavzuri. S tem v zvezi so nekateri udeleženci opozorili na bližnje občinske ter tudi na deželnozborske volitve.

Razpravljalci so se lotili tudi vprašanja sodelovanja slovenske narodnostne skupnosti na uradni proslavi ob 70. obletnici plebiscita prihodnje leto. Predlagali so ustanovitev posebne delovne skupine, ki naj izdelata konkretne predloge. Govora je bilo o alternativnih prireditvah in prevladovalo je mnenje, da ta obletnica ni povod za praznovanje, temveč za strokovno-znanstveno preučevanje 10. oktobra 1920. Po 70 letih namreč ne more biti smisel take obletnice praznovanje zmage nad poraženci, temveč iskanje refleksij tega dogodka za mirno in enakopravno sožitje obeh narodov na Koroškem.

V razpravi o odnosu slovenske narodnostne skupnosti oz. njenega zastopstva do SFRJ-Jugoslavije in SR Slove-

nije pa so udeleženci pogrešali jasne zahteve SFRJ po izpolnjevanju 7. člena Avstrijske državne pogodbe. Zahteva po odločnejšem nastopanju Jugoslavije nasproti Avstriji je bila podčrtana z ugotovitvijo, da se v zadnjih mesecih znotraj zveznih koalicijskih strank uveljavlja mnenje, da iz zunanje-političnih vzrokov ni potrebe po urejanju manjšinskih pravic koroških Slovencev, saj z jugoslovanske strani ni posebnega pritiska.

Glede novega političnega razvoja v Sloveniji pa je prevladovalo mnenje, da mora ZSO v prihodnjem obdobju navezati stike tudi z novimi političnimi zvezami in jim razložiti položaj in zahteve slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Udeleženci klavzure ZSO so nadalje razpravljali o izboljšanju organizacijskih struktur znotraj Zveze slovenskih organizacij ter o potrebi novih pobud za mladinsko delo.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm

„Haider za popolno ločevanje!“

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je v analizi uradne koroške manjšinske politike po politični spremembi v vrhu dežele poudaril, da trenutno ni opaziti nobenih elementov, da bi se politika asimilacije in germanizacije spremenila. „Če ocenjujemo Haiderjevo politiko in pasivno zadržanje ostalih dveh deželnozborskih strank, potem moramo ugotoviti, da se je uradna koroška politika celo perfekcionirala in s tem postala še nevarnejša za slovensko narodnostno skupnost“, je dejal tajnik ZSO in pri tem dodal, da je precej indikatorjev za to, da hoče Haider doseči popolno ločevanje med narodnostnima skupnostima na Koroškem.

Glede zadržanja Narodnega sveta koroških Slovencev v zadnjem letu, ko je odstopil od dolgoletne prakse usklajevanja najosnovnejših vprašanj z ZSO, pa je Sturm poudaril, da bo Haiderjeva politika razdvajanja in slabitve slovenske narodnostne skupnosti uspela tedaj, ko bo ena organizacija na tako politiko pristala. Zato je pozval NSKS, naj se zaveda svoje odgovornosti nasproti koroškim Slovincem in stopi v dialog znotraj narodnostne skupnosti.

Pravna zaščita

Udeležencem klavzure ZSO je odvetnik dr. Sepp Brugger poročal o dosedanjem poteku pravnih pritožb s ciljem uresničitve pravic koroških Slovencev. Brugger je dejal, da je bil doslej najbolj uspešen pravni postopek v vprašanju pravice otrok do dvojezičnega pouka v Celovcu. Ob primeru tožbe staršev Ilje Messnerja je ustavno sodišče v prvem stališču izrazilo mnenje, da so sedaj veljavne odredbe o območju, v katerem je možen dvojezičen pouk, preozke. Po mnenju ustavnega sodišča bi morali torej tudi otroci v Celovcu imeti pravico do elementarnega pouka v slovenščini. Dežela in zveza sta se v svojih stališčih sicer izrekli proti takemu tolmačenju zakona, toda pričakovati je, da bo ustavno sodišče sledilo

svojemu dosedanjemu spoznanju.

Ker so v 4. razredu ljudskih šol in na glavnih šolah k dvojezičnemu pouku prijavljeni učenci deležni le jezikovnega pouka slovenščine, ne pa dosledno dvojezičnega elementarnega pouka, kakršnega predvideva državna pogodba, je dr. Brugger mnenja, da bi lahko pred ustavnim sodiščem uspeli tudi v tem vprašanju. Pravtako pa je dr. Brugger tudi menil, da bo treba premisliti tudi o tožbah zoper razna določila Zakona o narodnih skupinah, saj zožuje pravico do uporabe slovenščine v javnosti na zelo majhen del občin, s tem pa tudi krati pravico do uporabe slovenščine pred sodiščem tudi prebivalcem istih občin, ki sicer celo po tem zakonu veljajo za dvojezične.

Predsednik ZSO dipl. inž. Felix Wieser je po več kot peturnem posvetu strnil mnenja udeležencev v smernice za delo ZSO.

**HEUTE
IM**

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Slowenen-Beirat: Beschluß über Errichtung der zweisprachigen HAK ab Schuljahr 1990/91!

Der Beirat für die slowenische Volksgruppe beim Bundeskanzleramt hat in seiner zweiten Sitzung am vergangenen Donnerstag die Weichen für die Realisierung der im Memorandum zwischen der österreichischen Bundesregierung und den beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen im Februar 1988 vereinbarten öffentlichen zweisprachigen Handelsakademie gestellt.

Vom Beirat, der aus 16 Mitgliedern (vier Vertreter des Zentralverbandes, vier Vertreter des Rates, ein Vertreter der Kirche, sowie acht Vertreter der im Kärntner Landtag vertretenen Parteien) besteht, wurde nach über vierstündiger Diskussion folgender, einstimmige Beschluß gefaßt.

„Der Beirat beschließt, der österreichischen Bundesregierung zu empfehlen, daß mit Beginn des Schuljahres 1990/91 eine zweisprachige Handelsakademie in Klagenfurt eingerichtet wird.

Zur Realisierung dieses Projektes sind unverzüglich Gespräche zwischen der österreichischen Bundesregierung und der Kärntner Landesregierung aufzunehmen und so rechtzeitig abzuschließen, daß die Errichtung mit Schuljahresbeginn

1990/91 erfolgen kann.

Bezüglich des Standortes der Handelsakademie sind die Vertreter des Rates der Kärntner Slowenen, des Zentralverbandes slowenischer Organisationen und der Kirche Kärntens der Auffassung, daß die Unterbringung der Schule am Bundesgymnasium für Slowenen erfolgen soll. Die Vertreter der politischen Parteien äußern die Meinung, daß die Frage des Standortes unter Beiziehung des zuständigen Inspektors für das höhere und mittlere Minderheitenschulwesen und des Direktors des Bundesgymnasiums für Slowenen in Gesprächen zwischen Vertretern der Bundesregierung und der Landesregierung gelöst werden soll.

Der Beirat beschließt die Empfehlung, für die Errichtung der zweisprachigen

Handelsakademie die im Vorschlag der beiden Zentralorganisationen vorgeschlagene Projektgruppe um entsprechende Fachleute der Kärntner Landesregierung zu erweitern (Antrag 2 aus der ersten Sitzung).“

Für den Zentralverband slowenischer Organisationen stellt Sekretär Dr. Marjan Sturm zum Themenbereich zweisprachige Handelsakademie fest, daß seitens der ZSO diesem Kompromißbeschluß zugestimmt wurde, weil damit die drei Kärntner Landtagsparteien öffentlich ihre Einwilligung zur Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie mit Beginn des Schuljahres 1990/91 gegeben haben und die Einmischung der Parteien bzw. des Landes Kärnten nur mehr in begrenztem Ausmaß erfolgen könne.

Die für das Jahr 1989 vorgesehenen Förderungsmittel für die Volksgruppenorganisationen, Institutionen und Projekte der Volksgruppe wurden vom Beirat bei Stimmenthaltung der beiden FP-Beiräte genehmigt.

Šinigoj in Kärnten

Einen zweitägigen offiziellen Besuch hat Sloweniens Ministerpräsident Dušan Šinigoj gestern in Kärnten angetreten. Am Besuchsprogramm stehen unter anderem Gespräche mit Landeshauptmann Dr. Jörg Haider, dessen beiden Stellvertretern Dr. Peter Ambrozy und Dr. Christof Zernatto, sowie auch Vertretern der beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen. Der slowenischen Delegation gehören die Präsidentin des Republikkomitees für internationale Zusammenarbeit, Cvetka Selšek, der Präsident des Republikkomitees für Raumplanung und Umweltschutz, Tomaž Vuga, sowie der Präsident des Republikkomitees für Verkehr und Verbindungen, Milan Jelenc, an.

Neue Verfassung Sloweniens stärkt das Selbstbewußtsein aller Slowenen

Im Rahmen eines Informationsgesprächs über die am 27. September vom slowenischen Parlament in Ljubljana beschlossene neue Verfassung der Republik Slowenien, zu dem Parlamentspräsident Miran Potrč die Vertreter der slowenischen Volksgruppen in Österreich, Italien und in Ungarn eingeladen hatte, wurde deutlich, daß dieser Akt für mehr Souveränität, politischen Pluralismus und Menschenrechte eine Stärkung des Selbstbewußtseins aller Slowenen zur Folge haben wird.

Seitens der Kärntner Slowenen nahmen an dem In-

formationsaustausch die Obmänner des Zentralverbandes und des Rates der Kärntner Slowenen Dipl.-Ing. Feliks Wieser und Dr. Matevž Grilc, sowie weitere Vertreter der beiden zentralen Organisationen der Kärntner Slowenen tei. Dipl.-Ing. Feliks Wieser regte in dem Gespräch eine Koordinationsstelle für die slowenischen Volksgruppen, die außerhalb der Republik Slowenien leben, an. Diese Stelle sollte wichtige Minderheitenprobleme diskutieren und Lösungsmodelle erarbeiten, die dann als Hilfestellung bei auftretenden Konflikten dienen könnten.

Verstärkte Kooperation der Universitäten Klagenfurt und Dunschanbe

In der Zeit vom 10. bis 12. Oktober weilten auf Einladung der Universität Klagenfurt Rektor Ismoil Davlatov und Prorektor Fossil Tachirov zu einem offiziellen Besuch an der Universität Klagenfurt, womit nach dem Aufenthalt von Rektor O. Univ.-Prof. Dr. Günther Hödl im Mai 1988 in Dunschanbe die damals begonnene Zusammenarbeit weitergeführt wurde.

Es ist dies auch ein Beitrag der Universität Klagenfurt zur Vertiefung der Bezie-

hungen zwischen den beiden Städten.

Die Beratungen ergaben, daß im kommenden Frühjahr 1990 durch eine Gastprofessur von Univ.-Prof. Dr. Dieter Schneider die Kooperation in Fragen der wirtschaftlichen Entwicklung und der Förderung der internationalen Wirtschaftsinteressen der Republik Tadschikistan begonnen werden kann. Eine enge Zusammenarbeit ist auch mit dem Institut für Geographie der Universität Klagenfurt in Fragen der Ökologie in Aussicht genommen.

Ende Oktober 1989 werden zwei Deutschlehrerinnen der Universität Dunschanbe einen vierwöchigen Fortbildungs- und Forschungsaufenthalt an der Universität Klagenfurt nehmen. Dies wird dazu dienen, auch die möglichen Felder der Zusammenarbeit im Bereich der Philologien zu befördern. Besonderes Interesse besteht dabei an den methodisch-didaktischen Modellen des Fremdsprachenunterrichts.

Mešani pevski zbor „Rož“ med svojim nastopom

Sosed se vabilu ni odzval...

V uvodu izrečen pomislek, ali naj v Šentjakobu še priredijo prireditve Dober večer, sosed ali ne, je bil upravičen. Sosed v Šentjakobu namreč ni bilo, prišla sta samo umetnika Mihael Guttenbrunner in Peter Gröning, med občinstvom pa smo poleg nekaterih posameznikov videli le najvišjega uradnika deželne vlade dr. Ralfa Unkarta, ki pa je menda prišel le iz kurtoazije do uglednega pesnika.

Kljub odsotnosti soseda so tisti naši rojaki in redke izjeme, ki so v soboto prišli v šentjakobski kulturni dom, tam doživeli umetniško vrhunsko prireditev. Domači zbor „Rož“ je pod vodstvom Lajka Milisavljeviča nastopil z izborom odlično zapetih pesmi. Kratka videoigra Marjana Stickra je bila šokantna, opozorila je na to, kako Slovenci sami zapadamo slepemu nacionalizmu in potem, kot je bilo prikazano na zaslonu, v uničenem človeku spoznamo lastnega očeta.

Glavnino sporeda sta prispela pesnik Mihael Guttenbrunner in Gustav Januš. Oba sta bila dosledno dvojezična. Prvi je bral v izvorniku, medtem ko je (na željo pesnika) Tonči Schlapper najprej bral slovenske prevode Guttenbrunnerjevih pesmi, ki jih je prevedel Andrej Kokot. Januš se je predstavil s pesmimi iz nove (dvojezične) zbirke „Ko bom prekoračil besedo“. Svo-

stven je bil nastop Petra Gröninga, ki je očaral s svojo glasbo, ki jo izvablja iz raznih predmetov.

Večer v Šentjakobu je znova pokazal pripravljenost koroških Slovencev do zblizovanja s sosedom, a žal v prazno. Zato pa sta Guttenbrunner in Gröning pokazala, kakšno naj bi bilo kulturno sodelovanje. Večer je bil tudi priložnost, da so Janušu čestitali k 50-, Guttenbrunnerju pa k 70-letnemu življenjskemu jubileju. Bila je to prireditev na dostojni ravni. Lahko bi imela tudi značaj zblizovanja med obema narodoma v deželi, kar pa v Šentjakobu očitno še ni mogoče.

Komponist Peter Gröning

Prireditve ob avstrijskem nacionalnem prazniku

„Dober večer, sosed! Guten Abend, Nachbar!“

Sreda, 25. 10. 1989:

Mestna hiša v Borovljah, 19.30: Sodelujejo: šolarji deželne glasbene šole Celovec, Doppelquintett Singerberg, MoPZ Borovlje, deklški zbor iz Borovelj, Ansambel Drava, učenci slovenske glasbene šole - oddelek Borovlje.

Kulturni dom v Dobri vasi, 20.00: Sodelujejo: MePZ Srce, Petzenchor iz Libuč, Plazniška dekleta.

Kulturni dom na Radišah, 20.00: Sodelujejo: MGV Innteruchen, Sängerrunde Ebental, pevske skupine SPD Radiše.

Govornika: Elisabeth Steiner in župan VUS Helmut Woschitz.

Farna dvorana v Železni Kapli, 20.00: Sodelujejo: MePZ iz Grebinja, MePZ Zarja, MPZ Valentin Polanšek, recitatorska skupina. **Slavnostni govor:** dipl. inž. Feliks Wieser. **Pokrovitelj:** župan dr. Dietfried Haller

Sobota, 28. 10. 1989

Pri Tišlerju v Šentjanžu v Rožu, 20.00: Sodelujejo: MGV Bruck an der Mur, Vokalni ansambel Danica iz Šentprimozna, Šentjanski tamburaši.

1990: Župani kot šefi za varnost

CELOVEC. – Koroška zveza za civilno zaščito je predstavila svoj delovni program za naslednjih šest mesecev. Kakor pravijo, bodo pripravili vrsto predavanj na šolah in v kasarnah, hkrati pa se pripravljajo na seminarje s koroškimi župani, na katerih bodo župane predstavili prebivalcem kot pristojne za varnost v svojih občinah.

Nova katastrofa

BELJAK. – Medtem ko smo za tovarno celuloze v Magdalenu pri Beljaku že vajeni, da skoraj vsak dan slišimo za kako okvaro, ki povzroča hudo onesnaževanje okolja oziroma celo ogroža zdravje prebivalstva v okolici, se je zdaj zvedelo tudi za večjo nezgodo v kemičnem podjetju Treibacher Chemische Werke v beljaškem predmestju. Pešci, ki so se sprehajali ob rečici Seebach, so namreč opazili, da je bila voda čisto belkasta, in stvar prijavili na magistratu. Strokovnjaki so ugotovili, da je podjetje spustilo v potok vse preveč – vsaj za ribe – strupenih odplak.

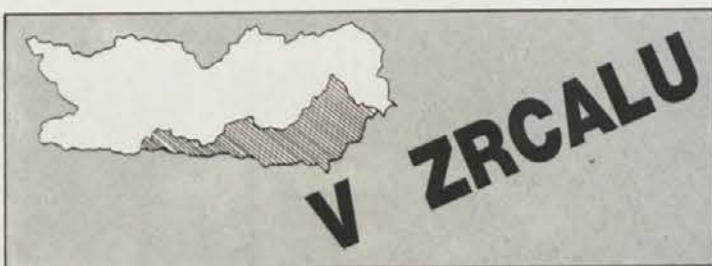
Jožef Komar novi odbornik EL

DOBRLA VAS. – Ker je Andrej Sturm po dolgih letih iz službenih razlogov odstopil kot občinski odbornik, je bil na njegovo mesto izvoljen Jožef Komar (na sliki). 34-letni delavec iz Metlove bo v občinskem svetu zastopal interese občanov Dobrle vasi kot odbornik EL pa tudi kot redni član nadzornega odbora in kot izredni član v odboru za kmetijstvo in prostorsko načrtovanje.

Pol milijona za dve teniški igrišči

GLOBASNICA. – Glavna točka občinske seje v Globasnici je bila posvečena uresničitvi želje mnogih občanov: šlo je za sklepanje o ureditvi teniških igrišč na občinskem zemljišču med šolo in mrliško vežo. V Globasnici so namreč ustanovili tudi teniški klub, kateremu po zadnjem občnem zboru predseduje Lencej Kraut, njegov namestnik pa je Walter Gutovnik.

Da bi ustregla željam prebivalcev, je občina na predlog

Načrt za novo fasado je izdelala Gitka Zdovc.

Posojilnica Podjuna v sodobni hiši

DOBRLA VAS. – „Zelo smo veseli, da lahko uradno odpremo prenovljeno, zgrajeno in posodobljeno Posojilnico Podjuna. Da pa smo to lahko uresničili, se moramo zahvaliti dr. Luku Sienčniku in Štefanu Sturmu, ki sta po vojni položila temelj za slovensko zadružništvo in bančništvo v našem kraju“ – je v soboto dejal predsednik Posojilnice Podjuna Tine Wastl.

In res je Posojilnica Podjuna, ki je ob združevanju posojilniških enot pripojila tudi posojilnico v Velikovecu, sredi Dobrle vasi uredila imenitno bančno stavbo, ki bo

zdaj lahko še bolj zadovoljevala želje in potrebe svojih strank. Na otvoritvi sta delo Posojilnice Podjuna pohvalila tudi podžupanja Povoden in predsednik okrajne gospodarske zbornice Haase. Zastopnik Zveze slovenskih zadrug Kapun pa je pozval tudi občino, da pri opravljanju bančnih poslov v enaki meri kot vse ostale ustanove v občini upošteva tudi slovensko posojilnico.

Kulturni spored otvoritvene svečanosti sta oblikovala mešani pevski zbor SPD „Srce“ ter godba na pihala iz Šmihela.

Ob otvoritvi preurejene posojilnice je zapel Mešani pevski zbor „Srce“

Večnamenska stavba

DJEKŠE. – Dolgoletna želja občanov Djekš se bo že kmalu uresničila: deželni referent za občino Ambrozy je namreč zagotovil, da bo dežela s posebnimi subvencijami pomagala pri gradnji večnamenske stavbe, v kateri naj bi bil prostor za občino, požarno brambo, občinsko gradbeno podjetje ter pošto. Stavba bo stala 18 milijonov, k temu bo dežela prispevala tretjino. Iz sklada za posebne storitve pa bo dežela Djekšam dodelila tudi 500.000 šilingov za ureditev občinskih cest.

Za sanacijo občinskih cest ni denarja, za manj pomembne stvari pa dovolj?

ŽITARA VAS. – Ali občina smiselno troši denar, je bilo osnovno vprašanje, ko so občinski odborniki obravnavali dodatni proračun občine. Enotna lista je namreč že pred štirimi leti vložila zahtevo, naj občina zgradi oziroma popravi občinske ceste med Staro vasjo in pliberško deželno cesto ter uredi peš pot od Ženeškega jezera do Banje vasi-Tihoje. Tedaj je bil predlog zavrnjen „zaradi pomanjkanja denarja“, tokrat pa so zahtevo EL sklenili vsaj delno uresničiti.

Toda v razpravi so prevladovali „skrbni o finančnih možnostih uresničitve“, ker je občina še vedno skoraj brez denarja za tovrstne dejavnosti, ki bi bile v prid občanom. Odborniki EL (Urh, Petek in Kukovica) so zato odločno obsodili, da občina dodeljuje vedno več pomoči raznim športnim klubom (čeprav tem podporam EL načelno ne nasprotuje), medtem ko ne izvede pomembnih ureditev cest. Kukovica je zato zahteval tudi natančen načrt

potrebnih dejavnosti, kar pa je župan zavrnil kot „nepotrebno“. Utemeljitev: spet pomanjkanje denarja...

Razprava se je razvnela tudi ob prispevku za mrliško vežo v Šentlipšu. Kakor je znano, je bil že julija letos sprejeti sklep o njeni ureditvi v bivši kapelici v Šentlipšu le tesen (10:9) in je večina prezrla želje prebivalstva Šentlipša. Toda čeprav še do zdaj ni urejeno niti vprašanje lastništva (zemlja je cerkvena, kapelica pa v lasti Orsinija), so tudi tokrat odborniki SP, VP in FP prezrli predloge prebivalcev Šentlipša, ki ponujajo cenejšo rešitev. Zato je EL glasovala tudi proti tej dotaciji.

Sicer pa je občinski svet sklenil zaprositi deželno vlado, naj prevzame jamstvo za potrebni komunalni kredit podjetju IPH v višini 10 milijonov šilingov, prav tako pa so sprejeli sklep o nakupu dodatne kompiuterske naprave (stroški: 160.000 šilingov) ter o podpori športnim klubom v Rikarji vasi in Šentlipšu.

Dnevno se jih vozi na delo več kot 6000

VELIKOVEC. – Na zadnjem zasedanju okrajnega predsedstva Avstrijske sindikalne zveze za okraj Velikovec so razpravljali o več kot napeti situaciji v zvezi z razvojem delovnih mest. Za okraj namreč velja, da sodi tozadevno med najmanj raz-

vite v Avstriji, saj celo delovni urad govori o „križnem okraju“. To potrjuje tudi najnovejša statistika, ki

izkazuje, da se iz okraja Velikovec že zdaj vozi vsak dan na delo v druge okraje 6000 ljudi.

Podprite obnovo kulturnega doma pri Cingelcu na Trati

SPD „Borovlje“ od vigredi dalje obnavlja kulturni dom pri Cingelcu na Trati. To delo je pomembno za ohranitev in nadaljevanje izjemno dragocene slovenske kulturne dediščine na Koroškem, kajti poslopje, ki je bilo zgrajeno leta 1907, ima staro tradicijo kot kulturni center srednjega Roža. Pri tem je društvo posebno ponosno na svoje prizadevanje, da se ob obnavljanju v celoti ohrani posebna arhitektura dvorane in odra ter da se strokovno restavrira edinstveni odrski zastor in kulise. Obnavljanje in preureditev kulturnega doma pa ne terjata samo mnogo idealizma, temveč tudi veliko finančnih sredstev. Zato se obračamo na prijatelje društva in rojake, da nas v čim večji meri podprete s prenakazilom na konto SPD „Borovlje“, št. 1.02.072.031 pri Posojilnici Borovlje in se pri tem poslužite v ta namen priložene položnice ali pa nam pomagate z nakupom gradbenih kamnov, ki jih po ceni 50, 100, 200 in 500 šilingov dobite pri borovljskih društvenikih.

Vsem, ki so nas že podprli, in vsem, ki nas še bodo, se v imenu SPD „Borovlje“ osebno prav prisrčno zahvaljujem. Za dodatne informacije pa smo seveda vselej na razpolago; tel. številka: 0 42 27-2891.

Melhijor Verdel, predsednik SPD „Borovlje“

Zajeli so 430 odlagališč za smeti

CELOVEC. – Po nalogu referata za varstvo okolja pri deželni vlada sta univ. doc. Hans Sampl in mag. Karin Fera sestavila obširen seznam raznih deponij za smeti in odpadke. Po podatkih tega zbornika, v katerem sta avtorja menda upoštevala tudi vse manjše in hišne deponije, je na Koroškem 430 odlagališč. Avtorja tudi ugotavljata, da jih je od teh vsaj 18 treba takoj sanirati, sicer lahko ogrozijo okolje. Na osnovi te statistike in opisa odlagališč namerava dežela

od zvezne vlade izterjati potrebna denarna sredstva za ureditev vseh tozadevnih problemov.

OGLAS

Ugodno prodam Lado Samaro, letnik 1987, 54.000 prevoženih kilometrov, v dobrem stanju, z zimskimi gumami in platišči (Felgen). Podrobnejše informacije na telefonsko številko 0 4274/83224, vsak dan od 14. ure dalje.

Prof. Zoran Kržišnik, umetnik Janez Repanšek in generalni konzul SFRJ Borut Miklavčič

Inovativna umetnost

Svet Janeza Repanška očara. To so spoznali vsi, ki so bili na otvoritvi likovne razstave tega samoniklega umetnika iz Kamnika, ki ga je Avstrijsko-jugoslovansko društvo povabilo, da v veliki galeriji Mestne hiše v Celovcu razstavi svoja likovna dela.

Ob prvem pogledu presejati s temno in monumentalnostjo, a kmalu zatem gledalca prevzame s toplino in plastičnostjo svojih del. Repanšek je namreč umetnik, ki si je za izražanje svojega sporočila izbral usnje. Umetnostni kritik Zoran Kržišnik, ki je spregovoril o njem, ga je ocenil za velikega umetnika, pionirja v delu z usnjem, ki ga doslej v likovni umetnosti še nihče ni uporabljal v taki meri. Umetnik pa ni vreden pozornosti samo zaradi tega, temveč tudi zaradi načina, kako v likovno

umetnost vnaša novo dimenzijo, namreč da svojsko oživljeno tkivo (kar zahteva veliko fizičnega napora) oblikuje v plastične figure. Te ne vabijo na ogled samo zaradi dodelanih kompozicij, saj gledalca v podzavesti zavedejo, da njegovo stvaritev tudi otipa. Repanšek tudi s kompozicijami, ki jih ustvarja iz raznih vrst usnja, daje posebno noto z reliefnimi tvorbami, ki jih podkrepiti s tankimi zlatimi črtami; te sicer na zelo nežen, a učinkovit način signalizirajo impresivno moč vsakega posameznega dela.

Velika udeležba na otvoritvi Repanškove razstave je bila tudi močan odraz aktivnosti Avstrijsko-jugoslovanskega društva v Celovcu, ki pod predsedstvom bivšega predsednika koroškega de-

želnega zbora Willija Serejniga goji živahne stike z različnimi kulturnimi centri v Sloveniji in Jugoslaviji. V te kontakte je vključeno tudi mesto Kamnik, od koder prihaja umetnik. Pristržne odnose s Kamnikom in umetnikom Repanškom je ob otvoritvi razstave podčrtal celovški župan Leopold Guggenberger. Otvoritve se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Kamnik Maks Lavrinc in folkloristi s pevcem Janezom Majcenovičem in citrarjem Tomažem Plahutnikom, ki so olepšali večer. Udeležili pa so se tudi predstavniki jugoslovanskega konzulata v Celovcu, na čelu z generalnim konzulom Borutom Miklavčičem, med številnimi udeleženci pa so bili tudi predstavniki slovenskih koroških kulturnih in političnih organizacij.

Pomembna knjiga, pomemben prevod

Pa četudi me bodo rojaki v matični domovini, ki že v vsakem antifašistu vohajo stalinistično preteklost, spet psovali s stalinistom, trdim, da je je „Oporoka časa“ ena najtehtnejših zbirk poezije v slovenščini, če ne sploh najtehtnejša, kar jih je v tem letu izšlo pri slovenskih založbah. Poezija v slovenščini in ne slovenska poezija, zato ker je njen avtor Peter Paul Wiplinger, Avstrijec nemške materniščine. Da ima tudi slovenski bralec možnost spoznati Wiplingerjevo poezijo – po Erichu Friedu za vse pojave rjave nevarnosti verjetno najbolj rahločutnega avstrijskega poeta – je zasluga njegovega prijatelja in prevajalca Andreja Kokota in – ironija založniške zgodovine in politike – celovške Mohorjeve, ki v sodelovanju z mariborsko založbo Obzorja ni dokazala le literarnega okusa, temveč hkrati poskrbela za knjigoljubno izredno uspešno in skrbno obdelano izdajo Wiplingerjevih pesmi in fotografij.

Wiplingerjeva prvotna (nemška) izdaja v celovški založbi Alekto iz leta 1987 nosi naslov „Farbenlehre und andere Gedichte 1967–1987“ in dokazuje avtorjevo rahločutnost in občutljivost ob tako imenovanih vsakdanjostih v avstrijskem življenju. Izbrane fotografije razgaljajo avstrijsko življenjsko laž, dodane pesmi komentirajo avstrijski vsakdanjik. Fotografija postaja komentar, pesem postaja dokumentacija: oboje se združuje v eno samo obtožbo vsakodnevnega fašizma, ki peče avstrijsko realnost.

Wiplingerjevo poetično simbiozo pesniškega izražanja in umetniške fotodokumentacije ne označujeta ne dvignjeni kazalec ne posplošena agitkultura: beseda podčrtuje sliko, slika analizira besedo.

Wiplinger na njemu svojstven način demitizira Avstrijo kot „otok blaženih“, deželo pravičnih, narod nedolžnih. Krivda brez krivcev, krivci brez krivde – to ne sodi v Wiplingerjevo besedišče, ki ne razsoja, temveč pojasnjuje. In zlasti razjasnjuje, da se povprečno avstrijsko mišljenje ni dosti spremenilo od tistih velikih let, katerim so dodelili veljavnost „tisočih let...“

Wiplingerjeva poezija ne

meri izključno na fašistično preteklost svoje domovine in svojih izkušenj. Skoraj previdno se izogne terminu fašizem ali nacizem, ju nadomešča s terminom „totalitarizem“, ker se mu zdi objektivnejši, morda tudi manj nevaren. Toda kjer postaja konkreten, postaja hkrati jasno, da je nevarnost totalitarizma v Avstriji – in posebno njegovo zgodovinsko omalovaženje – zasidrana na desnem krilu političnega in družbenega življenja.

Tako spoznanje za avstrijskega bralca ni novo. Veseliga, da ga razširjajo tudi umetniška beseda, slika, fotografija, čeprav skoraj utone v valu komercialnega tiska. Nudi pa mu tolažbo, da se umetnik in umetnost, poet in poezija zavedajo svoje družbenopolitične odgovornosti, neodvisno od številčnosti naklade, odmeva v tisku in komercialnega uspeha svojih del, ki so pri Wiplingerjevem delu verjetno izostali ne iz umetniških, temveč iz razlogov trenutne tržne atmosfere.

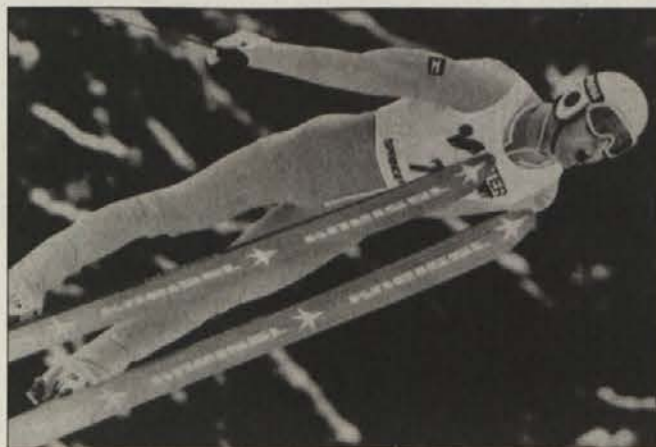
Podobna usoda grozi Wiplingerjevi izdaji v slovenščini, kar bi bilo za slovensko literarno dediščino še bolj porazno; „ena sama slika pove več kot tisoč besed“, se glasi kitajski pregovor. In ena sama Wiplingerjeva pesem pove več kot tisoč natipkanih in tiskanih strani papirja o tako imenovani „srednji Evropi“, ki trenutno preplavlja slovenski literarni trg, ker razgali to „srednjo Evropo“ kot takšno, kakršna je: v najboljšem primeru nostalgična, večinoma pa reakcionarna iluzija, ki kot taka nikdar ni realno obstajala in tudi ne obstaja.

Kongenialni Kokotov prevod Wiplingerjevih pesmi realne srednjeevropske kulture, ki „srednjeevropizem“ pojmuje v duhu progresivne in samozavestne multinacionalnosti in večjezičnosti na osnovi doslednega antifašizma in demokratizma in proti vsakršnemu ljubimkanju z restavracijo državnega sistema, ki je propadel prav zaradi kulturne arogance in nadutosti. Tako Wiplingerjev original kot Kokotov prevod sta ubesedena stvarnost današnje Avstrije, ki se smatra kot središče namišljene srednje Evrope. Ali je taka srednja Evropa res cilj politične razgledanosti in političnega humanizma? **Franci Zwitter**

POSOJILNICA-BANK CELOVEC

**Torek, 31. 10. 1989 –
Dan varčevanja**

**Z mladino, našimi strankami in ljubitelji športa
se bo pogovarjal in delil avtograme**

**Franci Wiegele,
član ŠD Zahomc**

- 1983 – svetovni mladinski prvak v Kuopiju na Finskem
- 1983 – zmagovalec Evropskega pokala
- 1985 – v Oslu 2. pri skakanju za svetovni pokal
- 1987/88 – najboljši Avstrijec na Intersport-turneji – v skupnem seštevku 5.
- 1988/89 – zmagovalec poletoev na velikanki v Ironwoodu
- 1985/86 – avstrijski rekord s poletom 184 m, še sedaj koroški rekorder

Avtor Peter P. Wiplinger in prevajalec A. Kokot

31. oktober

1989

31. oktober

Svetovni dan varčevanja Weltspartag

POSOJILNICA BANK

Posojilnica-Bank Bilčovs s podružnico Kotmara vas • Posojilnica-Bank Borovlje s podružnicami v Šmarjeti, Šentjanžu, Brodeh in Podljubelju • Posojilnica-Bank Celovec • Posojilnica-Bank Hodiše-Škofiče s podružnico v Hodišah • Posojilnica-Bank Šentjakob s podružnicami v Bačah, Ledincah in Podravljah • Posojilnica-Bank Piberk s podružnicami v Globasnici, Šmihelu in Žvabeku • Posojilnica-Bank Podjuna Dobrla vas s podružnicami v Škocijanu, Šentprimožu, Sinči vasi in Velikovcu • Posojilnica-Bank Zila Beljak s podružnicama v Ločilu in na Ziljski Bistrici • Posojilnica-Bank Železna Kapla s podružnico Miklavčevo.

in Zveza-Bank v Celovcu

SE VAM PRIPOROČA

31X
NA KOROŠKEM
IN KÄRNTEN

TEDEN VARČEVANJA od 23. do 31. oktobra 1989

1.-7. 6.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR 25. 10.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Škandal v Veroni; 14.15 Cesarčin sel; 14.40 Angel na zemlji; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Na osi; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Drombuschevi; 22.15 Škandal v Veroni; 22.55 Pogledi s strani; 23.05 Divja reka; 0.50 Poročila; 0.55 Exlibris.	12.55 Šport; 16.55 Tedaj; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Federico Garcia Lorca – smrt pesnika; 22.10 Čas v sliki; 22.35 Šport; 23.05 Z očmi drugih; 0.00 Disputationes; 1.00 Exlibris.	10.10 Mozaik; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Poslovne informacije; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke: L. Suhodolčan; Pajac; Pravljica o Mezinčku; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna: Pismo Breznjevu; 21.50 Dnevnik; 22.05 Svet poroča.	 <p>Smrt španskega pesnika Lorca Sreda, 25. 10. 1989, TV A2, 20.15 – Kmalu po izbruhu španske državljanske vojne leta 1936 so pristaši generala Franca ustrelili enega najpomembnejših španskih pesnikov Federica Garcia Lorca. Bil je star šele 38 let. Film prikazuje njegovo kratko, a razgibano življenje. Pesnika Lorca upodablja Nickolas Gracce (na sliki), v ostalih vlogah pa med drugimi nastopajo še Aleksander Allerson, Angel de Andres Lopez in Amparo Baro, režiser pa je Juan Antonia Bardem.</p> <p>Humor Četrtek, 26. 10. 1989, TV A1, 20.15 – Ljubitelji humorja in satire bodo tokrat prišli povsem na svoj račun. V oddaji „show mix“ bo spet na vrsti „skrita kamera“, ko ljudje pripovedujejo o rečeh, ki jih sicer ne bi nikoli povedali ali počeli. Potem bo na vrsti „Kaj je Avstrija“ – prikazana bo v skečih in satiričnih pesmih, za konec oddaje pa bo na vrsti še satirični kabaret. Za nameček pa bo potem sledila še oddaja „Didi-show“, v kateri znani nemški humorist Didi Hallervorden počne svoje vragolije.</p> <p>Komedija Četrtek, 26. 10. 1989, TV LJ1, 22.40 – Tudi na ljubljanski televiziji bo veselo. V retrospektivi „Komedija na slovenskem odru“ bo na sporedu Molierovo delo „Zgrabite Sganarela“. Molierovega komičnega junaka so v treh predstavah upodobili trije igralci, zato bodo igre predvajali v še dveh zaporednih terminih. V enodejanki „Zdravnik po sili“ je Sganarela oblikoval Bojan Umek, v kratki komediji komičnih nesporazumov „Sganarel ali namišljeni rogonosec“ pa naslovnega junaka igra Miro Pojed.</p> <p>Sodobni angleški film Sreda, 25. 10. 1989, TV LJ1, 20.05 – Za film tedna je RTV Ljubljana izbrala film iz cilka sodobnega angleškega filma „Pismo Breznjevu“. V filmu gre za zgodbo ruskega mornarja, ki se zaljubi v lepo deklico v zapada. To pa za oba predstavlja probleme, posebno, ko se mora on vrniti v domovino. Odloči se pisati Breznjevu.</p> <p>Dokumentacija „kmetje“ Sreda, 1. 11. 1989, TV A2, 21.40 – O problemih sodobnega kmeta danes marsikdo malo ali pa sploh ne razmišlja. Vendar se današnji kmet – tudi veliki – sooča z velikimi težavami, tako s svojim poklicem kot tudi s problemi, ki se kažejo ob vstopanju v EGS. Dokumentacija „Kmetje bo skušala razjasniti marsikatero skušnjo kmeta, o katerem menimo, da je sam svoj „gospod“.</p> <p>Film po delu F. Dürnmatta Nedelja, 29. 10. 1989, TV A1, 20.15 – Dela Friedricha Dürnmatta ne uprizarjajo le na svetovnih odrih, ampak so čestokrat tudi predloga za filmske inscenacije. Tako je tudi z Dürnmattovim delom „Obisk“, ki so ga posneli leta 1963. Režiser filma Bernhard Wicki je za glavne vloge prodobil najboljši igralce. Tako v glavnih vlogah nastopajo Ingrid Bergman, Anthony Quinn, Hans-Christian Blech, Richard Münch, Ernst Schröder in drugi.</p>
ČE 26. 10.	12.20 Tedaj; 12.25 Solza miru; 13.50 In večno pokajo tatovi; 15.20 Spored za otroke; 18.00 X-large; 19.30 Čas v sliki; 19.45 Govor zveznega predsednika ob nacionalnem prazniku; Šport; 20.15 Show miks; 21.15 Didi-show; Vstopite; 22.00 Mušketir od nog do glave; 23.35 Zapadno od Santa Feja.	9.40 Nina; 11.10 Dežele na vidiku; 14.30 Ludwig van Beethoven – portret; 17.00 Galakoncert; 18.40 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.45 Govor zveznega predsednika; 20.15 Beg belih žrebcev; 22.50 Ponoči mislim na Avstrijo; 23.50 Popotna knjiga iz avstrijskih Alp.	10.10 Šolska tv: Slovar arhitekture; Uporabne umetnosti; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Šolska tv; 18.20 Spored za otroke: Kupite vroči kostanj; Pravljica; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Sofija Kovalevska; 21.20 Tednik; 22.25 Kronika z Borštnikovega srečanja.	
PE 27. 10.	9.05 Živalski paradiz; 10.30 Škandal v Veroni; 14.00 Speedway; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Na osi; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Stari; 21.20 Dinastija – Denverjev klan; 22.05 Pogledi s strani; 22.15 Za ljubitelje filma; 22.45 Max Hearroom; 23.35 Aktualno; 23.40 Sedem jih jezdi v pekel.	16.25 Tedaj; 16.30 Lep je svet; 17.30 Teleski; 18.00 Sinha Moca; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Pustolovščina industrija; 21.00 Moda čisto osebno; 21.20 Oddaja o znanosti; 22.00 Čas v sliki; 22.50 V mreži sistemov; 23.40 Raje življenje kot smrt; 1.05 Vampirji; 2.05 Poročila.	10.10 Tednik; 11.00 D. Vasiliu: Sofija Kovalevska; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Tednik; 17.40 Nejc in Tina v etnografskem muzeju; 18.25 Spored za otroke: Prigisče priljubljenih pravljic; Lenuh poležuh; Pika nogavička; 19.05 Risanka; Dnevnik; 20.05 Po stopinjah; 22.10 Obraz za film.	
SO 28. 10.	9.05 Sinha Moca; 11.00 Mušketir od nog do glave; 14.10 Tvoja, moja, naša; 16.00 Otroški Wurlitzer; 15.55 Voda, ogenj, zrak in zemlja; 18.00 Mi; 18.30 Nogomet; 19.00 2x7; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Kdor reče A; 22.00 Revolva v podzemlju; 23.45 Zasledovan od agentov; 1.00 Exlibris.	15.20 Tedaj; 15.25 Šport; 16.00 Visoki zbor; 17.00 Draga družina; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Streets of Gold; 21.45 Aktualno; 21.50 Srčni list; 22.15 Šport; 22.50 Tina Turner – The best; 23.55 Mednarodni jazz; 0.20 Poročila; 0.25 Exlibris.	8.10 Otroška matineja: Radovedni taček; Lonček kuhaj; Prigisče priljubljenih pravljic; Lenuh poležuh; 1000 idej za naravoslovce; Pravljica; 14.30 Vozači; Dnevnik; 16.48 Spored za otroke: Pajac; 18.30 Na pragu 21. stoletja; 19.05 Risanka; Dnevnik; 20.30 Kolo sreče; 22.20 Vrtnice so za bogate.	
NE 29. 10.	9.05 Bogat Sever – reven Jug; 10.35 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 15.30 Svet je lep; 15.35 Prometna vzgoja; 15.40 Spored za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Na osi; 19.15 Loto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Obisk; 21.50 Vizije; 21.55 La Gioconda, opera v italijanščini; 1.00 Poročila.	9.05 Kulturni obzornik; 19.30 Japonska – njena oblika in njena duša; 13.10 Dober dan, Koroška; 15.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Sinha Moca; Slika Avstrije; 19.30 Čas v sliki; Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Kraj zločina; 23.30 Zapadno od Santa Feja.	8.55 Otroška matineja: Živ žav; 10.40 J. Lawson: Vrtnice so za bogate; 13.55 Živel je slepar; 15.55 Brazde vzdržljivosti; 16.30 Dnevnik; 16.50 Ena kuha, druga je; 18.30 Kronika Borštnikovega srečanja; 19.30 Dnevnik; Zrcalo tedna; 20.20 M. Šečerovič: Tovarišica ministrica; 21.15 Zdravo.	
PO 30. 10.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Moj stric Benjamin; 14.20 Cesarčin sel; 14.45 Angel na zemlji; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Na osi; 19.30 Čas v sliki; Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Miami vice; Pogledi s strani; 22.10 Augustova smrt; 23.10 Sedmi žig; 0.40 Poročila.	16.50 Tedaj; 16.55 Lep je svet; 17.00 Evropske univerze; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Dva Münchenčana v Hamburgu; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Pomneje; 23.25 Disputationes; 0.25 Aktualno.	10.10 Mozaik; 11.25 Moški, ki mi je všeč; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.20 Da ne bi bolelo: Nega nog; 18.15 Spored za otroke: Radovedni taček: Konj; 1000 idej za naravoslovce; 19.05 Risanka; 20.05 Maribor: Borštnikovo srečanje; 22.05 Dnevnik; 22.20 Slovenska klavirska glasba.	
TO 31. 10.	9.05 Sinha Moca; 10.35 Obisk; 14.10 Cesarčin sel; 14.35 Angel na zemlji; 15.30 Spored za najmlajše; 18.00 Mi; 18.30 Na osi; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Misija Eureka; 21.10 Mreža tisočih oči; 23.00 Aktualno; 23.05 Peppermint Frieden; 0.50 Poročila; 0.55 Exlibris.	16.35 Leksikon umetnikov; 16.00 Gradovi na območju Bodenskega jezera; 16.30 Oko ljubezni; 17.15 Opazovalec ob oknu; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija; 19.30 Čas v sliki; 19.45 Zgodbe iz sv. pisma; 20.15 Poletje z gospo Frobos; 21.40 Kmetje; 22.25 Aktualno; 22.30 Šport.	10.10 Šolska tv; Ko se korenin zavemo; Angleščina; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.55 Spored za otroke: Lonček kuhaj; Ocvrta zelenjava; Po sledi ptice Dodo; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 R. Rose: Pravila zakonskega življenja; 22.40 Dnevnik.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10-19.00

Sreda, 25. 10.
Glasbena sreda
Večerna 21-22:
Zvočno pismo

Četrtek, 26. 10.
6.30-7.00: Dobro jutro
na Koroškem
(glasbena oddaja)
18.10-18.30: Dober
večer, sosed – državni
praznik v južnokoroških
občinah

Petek, 27. 10.
Narodopisna oddaja
(dr. Feinig)

Sobota, 28. 10.
Voščila (M. Hartmann)

Nedelja, 29. 10.
6.30-7.00: Voščila
Duhovni nagovor
18.10-18.30: Dogodki
in odmevi

Ponedeljek, 30. 10.
Mirko Kumer-Črčej
pripoveduje o Alojziju
Vautiju, župniku v Selah

Torek, 31. 10.
Misli o smrti (M.
Grötschnig-Einspieler)

Oddaje ob dnevu mrtvih

Jutranji oddaji na dan vseh svetih, kateri boste prisluhnili 1. novembra od pol sedmih do sedmih zjutraj, je Polde Zunder tokrat dal geslo „Upati pomeni, nekega dne vstati od mrtvih“. Skupno z njim bosta praznično oddajo z duhovno vsebino tokrat pripravila Gabriela Novak in Branko Korotaj.

V slovenskem sporedu koroškega radia prvega novembra od 18.10 do 18.30 pa boste prisluhnili prvemu delu pripovedi „Oče“ Janka Messnerja. Izšla je v knjigi „Gorše storije“, ki jo je izdala Založba Drava. Pripoved „Oče“ nam predoča pretresljivo srečanje sina z očetom na mrtvaškem odru. Drugemu delu pripovedi „Oče“ pa boste prisluhnili v slovenskem sporedu koroškega radia na dan vernih duš, 2. novembra od 18.10 do 18.30.

Smrt – minljivost našega življenja nam je prisotna vsak dan. V naši družbi pa se o tem ne govori. – Edinole tedaj, ko nas neposredno prizadene – ob smrti ljubljene človeka, znanca ali ob vsakotelnem dnevu vernih duš. Da pa je smrt kot elementarni del naše eksistence, v naših mislih, o tem ni dvoma. Za oddajo „Misli, mnenja in spomini“ so misli o smrti posredovali pogovorni partnerji vseh starostnih skupin. Oddaja bo na sporedu v torek, 31. oktobra.

Brez napadalcev

Slovenski atletski klub je brez nevarnih strelcev: vzrok za to je po eni strani serija poškodb (še vedno manjka najboljši strelec lanskega leta Arthur Hanser), po drugi strani pa preostali igralci vsaj v tekmi z Wietersdorffom niso bili v stanju izkoristiti dobrih priložnosti. Ker tokrat tudi Lojze Sadjak iz druge vrste ni zadel, se je tekma SAK z Wietersdorffom končala s skoraj logičnim remijem – 0:0.

Toda slovenski igralci bi bili tekmo vsaj v prvem polčasu lahko odločili v svojo korist. Gostje so bili pod stalnim pritiskom, v obrambi pa je Miha Kreutz igral zelo dobro, tako da SAK nikoli ni bil v nevarnosti. Očitno

pa je vrsta zapravljenih možnosti igralce SAK demoralizirala, tako da je bila tekma v drugem polčasu popolnoma nezanimiva. Igra je tekla skoraj izključno v sredini igrišča, igralci so igrali nezavzeto. Gostom bi nekaj minut pred koncem tekme skoraj še uspel zadetek – a je Pressinger možnost zapravljal. Na vsak način bodo morali igralci SAK igrati bistveno bolje, če bodo hoteli ta teden iz Wolfsberga odnesti vsaj točko.

Za presenečenje kola pa je poskrbel ATUS iz Borovelj, ki je na domačem igrišču premagal Trg. Pliberku pa je pomagal WAC, ki je igral neodločeno, tako da zdaj vodi s točko prednosti.

Miha Kreutz (desno) je bil opora obrambe SAK

Slike: Mahar

Marko Wieser (desno) se je hrabro boril.

Dve važni točki

Pravzaprav rezultat ustreza položaju na lestvici, kljub temu pa so se Bilčovščani vendar nekoliko bali tekme proti predzadnjemu iz Frantschacha. Toda presenečenja ni bilo, Bilčovs je zanesljivo osvojil obe točki in tako spet našel stik s sredino na lestvici. Tekma v Frantschachu pa je bila vse do konca izredno napeta: v prvem polčasu so domačini močno napadali in imeli kar vrsto lepih priložnosti. Toda ali jih sami niso znali izkoristiti ali pa jih je preprečil izredno

dobro razpoloženi rezervni vratar Schaunig. Toda Bilčovščani tudi po svojem prvem zadetku niso zaigrali bolj sproščeno in tako jih je šele v zadnji minuti vseh bojazni odrešil Hartl, ki je dosegel odločilni drugi gol.

Sicer iz spodnje lige vzhod ni poročati dosti kaj novega. Dobrla vas je spet izgubila (tokrat v St. Leonhardu), Žitrajčani pa so vodečemu moštvu ASK Celovec odvzeli vsaj eno točko. Presenetila pa je tudi gladka zmaga Žrelca v Treibachu.

NOGOMETNO OGLEDALO

SAK – Wietersdorff 0:0 (0:0)

Trnja vas, 600 gledalcev, sodnik Glanz (povprečen); **postava SAK:** Oraže; F. Sadjak, Stern, L. Sadjak, Kreutz; Čertov, M. Sadjak, Wieser, Urank; Blajs, Florijančič (46. Luschnik).

Klopinj – Pliberk 0:1 (0:0)

Kamen, 1300 gledalcev, sodnik Hitzhammer (dober); **postava Klopinja:** Sagmeister; G. Pawluch, Kollmann, Miklautz, Woschitz (77. Travnik); M. Pawluch (46. Kriwitz), Lalovič, M. Lipusch, Radkič; H. Lipusch, Tscharf; **postava Pliberka:** Maček; Hutter, Liesnig, Terčič, Lopinsky; Dlopst, Krausler, Wölbl; Urnik, Wuntschek (86. Feldbacher), Pachoinig (77. Knauder). **Gol za Pliberk:** Wölbl (18.).

ATUS Borovlje – Trg 2:1 (2:1)

Borovlje, 300 gledalcev, sodnik Kuri (dober); **postava Borovelj:** Witschnig; Schaar, Kohls, Sagmeister, Lutz; Oraže, Schweiger, Luther; Jessernig, Maver, Stossier (88. Grasser). **Gola za Borovlje:** Maver (12.), Stossier (17.). **Ostali rezultati:** VSV/Beljak – Rapid Lienz 2:1, Irschen – Mölltal 0:2, ATSV Wolfsberg – Breže 0:4, FC Šentvid – WAC 0:0.

Frantschach – Bilčovs 0:2 (0:0)

Frantschach, 250 gledalcev, sodnik Apostolovski (dober); **postava Bilčovsa:** Woschitz (23. Schaunig); Wieser, S. Quantschnig (55. Partl), A. Quantschnig, Schlemitz; Hobel, Ogris, W. Kuess, Hartl; Karlovčan, J. Kuess. **Gola za Bilčovs:** W. Kuess (54.), Hartl (90.).

Žitara vas – ASK Celovec 1:1 (1:1)

Žitara vas, 300 gledalcev, sodnik Gajšek (povprečen); **postava Žitare vasi:** Preschern; Bošnjak, Kampusch, Jernej, R. Tazoll; Plasnik, Jann, Hösel, Kapus; Markowitz, Hribar. **Gol za Žitara vas:** Plasnik (30.).

Bad St. Leonhard – Dobrla vas 1:0 (1:0)

Bad St. Leonhard, 140 gledalcev, sodnik Zechner (dober); **postava Dobrle vasi:** Lesjak; Tschekalov, Pasterk, Karel, Opietnik; Jörg, Wernitznig, Wegscheider, Roscher; Vugrinec, Marin. **Ostali rezultati:** Treibach – Želec 1:3, Liebenfels – Ruda 1:0, Mostič – Šentandraž 4:0, Vetrinj – ASV Celovec 1:4.

Velikovec – Sele 5:0 (5:0)

Velikovec, 300 gledalcev, sodnik Unterluggauer (brez napak); **postava Selanov:** Fuchs; Pristovnik, Mak, Jug, Uznik; Stern, P. Čertov, Ando Oraže; Ahim Oraže, Mario Oraže, N. Čertov. **Ostali rezultati:** Pokrče – Globasnica 1:2, Metlova – Železna Kapla 3:1, Galicija – Reichenfels 2:1, Šmihel – Sinča vas 0:1, Šentpavel – Labot 1:0, Podkarnos – Grebinj 1:3.

Velikovec „povozil“ Selane

Selani drsijo iz enega v drug poraz. Tokrat so – kot je bilo pričakovati – podlegli v Velikovcu kar s 5:0, ker pa je Sinča vas presenetljivo zmagala v Šmihelu, zaostajajo za predzadnjim na lestvici že kar štiri točke.

Poraz v Velikovcu pa bi bil za Selane lahko še hujši, saj jih je v drugem polčasu večjega „Waterlooja“ obvaroval le vratar Franc Fuchs, ki je bil najboljši igralec tekme. Zdaj postaja za Selane že več kot

tesno in nekateri igralci se že zdaj vedejo na igrišču kot da jim ne bi bilo mar

Franc Fuchs (Sele)

za nadaljnji obstoj v prvem razredu.

Odločeni, da se obdržijo v tem razredu, pa so tokrat nastopili Globašani. In borbenost se jim je poplačala, saj so na tujem premagali Pokrče z 2:1. Zelo pa so bili razočarani Kapelčani, ki so v Metlovi nepričakovano visoko podlegli s 3:1 in tako zgubili stik z vrhom lestvice. Kljub temu pa ima Kapla še vedno nekaj prednosti pred nasledovalci, ki se borijo proti izpadu.

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 28. 10. 1989: WAC – SAK (15), Pliberk – VSV (15), Železna Kapla – Podkarnos (14.30).
Nedelja, 29. 10. 1989: Globasnica – Šmihel (10.30), Sele – Galicija (15), Bilčovs – Mostič (14.30), Dobrla vas – Žitara vas (14.30).

ŠAH

Četrtek, 26. 10.: Borovlje – SSZ Carimpex I (mestna hiša, 9), SSK Obir II – RBB Wolfsberg (Cucej, 9).
Sobota, 28. 10.: Pokalni tekmi: SSZ Carimpex I – Marija na Zilji (pri Miklavžu, 15), SSK Obir I – ATSV Wolfsberg (Cucej, 15).

Koroška liga

1. Pliberk	12 8 3	1 24:7	19
2. WAC	12 6 6	0 17:5	18
3. SAK	12 5 6	1 12:5	16
4. Trg	12 6 3	3 14:9	15
5. Wietersdorff	12 6 2	4 16:12	14
6. FC Šentvid	11 3 8	1 9:5	14
7. Breže	12 4 4	4 22:18	12
8. VSV/Beljak	12 5 2	5 16:13	12
9. Rapid Lienz	12 4 3	5 19:18	11
10. ATUS Borovlje	12 4 2	6 14:24	10
11. Klopinj	12 4 2	6 14:24	9
12. Wolfsberg	12 3 3	6 11:20	9
13. Mölltal	12 1 2	9 6:22	34
14. Irschen	12 1 1	10 7:27	3

Spodnja liga-vzhod

1. ASK Celovec	12 8 2	2 28:13	18
2. Liebenfels	12 7 4	1 25:13	18
3. Šentandraž	12 4 6	2 20:22	14
4. Želec	12 6 1	5 23:13	13
5. ASV Celovec	12 5 3	4 18:12	13
6. Treibach	12 4 5	3 16:13	13
7. Vetrinj	12 4 4	4 13:11	12
8. St. Leonhard	12 4 4	4 10:13	12
9. Mostič	12 4 4	4 14:18	12
10. Žitara vas	11 3 5	3 10:12	11
11. Bilčovs	12 2 6	4 12:14	10
12. Ruda	12 4 2	6 12:18	10
13. Frantschach	11 2 1	8 13:27	5
14. Dobrla vas	12 1 3	8 6:21	5

Spodnja liga-zahod

1. Brnca	12 9 1	2 36:17	19
2. Šmohor	12 6 4	2 23:14	16
3. Trebinje	12 7 2	3 17:13	16
4. Matrei	12 6 3	3 30:15	15
5. Rožek	12 5 4	3 24:17	14
6. Lendorf	12 4 4	4 18:20	12
7. Landskron	12 3 5	4 12:11	11
8. Magdalen	12 4 3	5 19:23	11
9. Sachsenburg	12 5 1	6 18:25	11
10. Baško jezero	12 4 2	6 13:23	10
11. Baldramsdorf	12 4 1	7 22:25	9
12. Radenthein	12 3 3	6 17:31	9
13. Vernberk	12 3 2	7 16:23	8
14. Šentjacob	12 3 1	8 15:23	7

1. razred D

1. Velikovec	12 12 0	0 50:5	24
2. Metlova	12 8 2	2 28:12	18
3. Grebinj	12 8 2	2 23:10	18
4. Železna Kapla	12 4 5	3 24:24	13
5. Šentpavel	12 4 4	4 17:19	12
6. Pokrče	11 5 0	6 17:15	10
7. Reichenfels	12 4 2	6 20:21	10
8. Globasnica	12 3 4	5 23:28	10
9. Labot	12 4 2	6 12:19	10
10. Podkarnos	11 4 2	5 14:23	10
11. Galicija	12 4 2	6 21:34	10
12. Šmihel	12 4 1	7 9:16	9
13. Sinča vas	12 3 2	7 16:31	8
14. Sele	12 0 4	8 9:26	4

19 Svetovni teden varčevanja 89 Weltsparwoche

od 23. do 31. oktobra

ZVEZA

BANK

POSJOJILNICA-BANK